

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 254/2011-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. O. P., K., zastúpeného advokátom JUDr. J. P., K., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky a jeho rozhodnutiami č. PP 598-94/P 278971-I/137-2007 zo 16. novembra 2007 a č. PP 598-94/P 278971-II/67-2009 z 9. apríla 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. O. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2011 doručená sťažnosť Ing. O. P., K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) a jeho rozhodnutiami č. PP 598-94/P 278971-I/137-2007 zo 16. novembra 2007 a č. PP 598-94/P 278971-II/67-2009 z 9. apríla 2009.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že úrad 6. mája 1998 udelil sťažovateľovi patent č. 278971 na vynález označený ako „Zariadenie na identifikáciu legálneho používania motorového vozidla“. Na základe návrhu spoločnosti I., a. s., B. (ďalej len „navrhovateľka“), z 11. mája 2007 úrad rozhodnutím č. PP 598-94/P 278971-I/137-2007 zo 16. novembra 2007 patent č. 278971 zrušil. Proti tomuto rozhodnutiu úradu podal 12. decembra 2007 sťažovateľ rozklad, o ktorom predsedníčka úradu rozhodnutím č. PP 598-94/P 278971-II/67-2009 z 9. apríla 2009 rozhodla tak, že ho zamietla a prvostupňové rozhodnutie potvrdila.

Sťažovateľ následne podal Krajskému súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia predsedníčky úradu č. PP 598-94/P 278971-II/67-2009 z 9. apríla 2009, ktorej krajský súd vyhovel a rozsudkom č. k. 23 S 60/2009-79 z 13. januára 2010 napadnuté rozhodnutie úradu zrušil.

Proti rozsudku krajského súdu podal úrad odvolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom sp. zn. 3 Sžh 1/2010 zo 7. decembra 2010 rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu č. k. 23 S 60/2009-79 z 13. januára 2010 potvrdil.

Rozsudok krajského súdu č. k. 23 S 60/2009-79 z 13. januára 2010 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžh 1/2010 zo 7. decembra 2010 nadobudol právoplatnosť 3. februára 2011 a vykonateľným sa stal 8. februára 2011.

Podľa názoru sťažovateľa postupom a rozhodnutiami úradu zo 16. novembra 2007 a 9. apríla 2009 došlo k porušeniu jeho základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy. Svoje tvrdenie odôvodnil takto:

„Úrad priemyselného vlastníctva... ani neumožnil sťažovateľovi ako majiteľovi patentu vyjadriť sa ku všetkým podkladom, z ktorých tento pri rozhodovaní vychádzal, resp. k spôsobu ich zistenia. Argumenty a námietky sťažovateľa tak neboli vôbec brané do úvahy a Úrad priemyselného vlastníctva ich úplne ignoroval. Na rozhodnutie o zrušení patentu

postačovali Úradu priemyselného vlastníctva SR skutočnosti a pochybné tvrdenia predložené navrhovateľom I., a.s., s ktorými sa plne stotožnil...

Odvolačný orgán... napriek výslovnej žiadosti sťažovateľa, nepristúpil ani k výsluchu účastníkov a prakticky iba vychádzal z rozhodnutia a zistení orgánu prvého stupňa. Rovnako tak vychádzal iba jednostranne z tvrdení tretieho subjektu, ignorujúc a odmietajúc skutočnosti uvádzané sťažovateľom v jeho vyjadreniach...

Úrad priemyselného vlastníctva SR... konal pri svojej rozhodovacej činnosti, ktorou zrušil patent sťažovateľa, neodborne, povrchno a bez dôkladného a riadneho preskúmania a prejednávania veci. Úrad priemyselného vlastníctva SR sa ako odborný garant patentovej ochrany uspokojil a prisvojil si len tvrdenia tretieho subjektu, t. j. navrhovateľa zrušenia patentu, pričom vychádzal z ním predložených skutočností a dôkazov, najmä z neovereného, a ako sa potvrdilo, aj z neodborného prekladu amerického patentu. Rozhodnutie o zrušení tak Úrad priemyselného vlastníctva SR založil na nespoľahlivo zistenom skutkovom stave a pri rozhodovaní nepostupoval svedomito a zodpovedne. Ako uviedol vo svojom rozsudku aj Najvyšší súd, udelením patentu nadobudol sťažovateľ stav právnej istoty, kedy benefitoval z prezumpcie splnenia podmienok na udelenie patentu a Úradu priemyselného vlastníctva SR sa nepodarilo uniesť dôkazné bremeno a zabezpečiť takú kvalitu dôvodov, aby mohol byť tento stav právnej istoty zrušený. Pochybné a nepresvedčivé dôkazy tretieho subjektu tak prevážili nad sťažovateľovi riadne a oprávnené udeleným patentom.

Krajský súd v Banskej Bystrici a následne aj Najvyšší súd preto svojimi rozsudkami jasne a správne rozhodli, že konanie Úradu priemyselného vlastníctva SR, ktorým zrušil patent sťažovateľa č. 278971, bolo nesprávne a vydané rozhodnutia sú preto nezákonné...

Na základe vyššie uvedených skutočností a rozsudku Najvyššieho súdu, sp. zn. 3 Sžh 1/2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 3. 2. 2011, máme za to, že Úrad priemyselného vlastníctva SR svojim postupom a vydanými rozhodnutiami porušil základné právo sťažovateľa garantované Ústavou Slovenskej republiky v čl. 20 ods. 1...

Úrad priemyselného vlastníctva... svojim nezákonným konaním neoprávnené zrušil priemyselné právo sťažovateľa v podobe patentu, následkom čoho bol zánik vlastníckeho práva k tomuto patentu, na ktoré sa prihliada akoby nikdy nevzniklo.

Sťažovateľ tak zároveň stratil majetkové práva k patentu...

Zrušením patentu a stratou vlastníckeho práva k nemu tak súčasne bolo neoprávnene sťažovateľovi odňaté právo na ochranu predmetného vlastníckeho práva k patentu. Sťažovateľ tak stratil možnosť uplatňovať si svoje práva pri ochrane patentu...

Rovnako tak máme za to, že nezákonným zrušením patentu č. 278971 došlo k narušeniu a obmedzeniu právnej ochrany vlastníckeho práva k vynálezu, na ktorý sa uvedený patent vzťahoval...

Úrad priemyselného vlastníctva tak zrušením patentu priamo poprel a odmietol existenciu vynálezu sťažovateľa, resp. jeho vlastnícke právo k nemu. Tým sa sťažovateľ dostal do právnej neistoty ohľadom svojho majetku a jeho vlastníctva...

Sťažovateľovi bolo zároveň znemožnené najmä požívať úžitky z tohto vynálezu, t. j. z veci, ktorá je v jeho výlučnom vlastníctve, nakoľko tento zrušením patentu stratil celosvetovo uznávaný status jedinečnosti, ako aj garancie jeho funkčnosti a úžitkovosti, následkom čoho nemohol sťažovateľ profitovať z predaja licencií na jeho užívanie odbornou i laickou verejnosťou...

Sťažovateľovi súčasne vznikla majetková škoda vo forme ušlého zisku...

Predpokladaný ušlý zisk sťažovateľa tak predstavuje len pre územie Slovenska rádovo státisíce až milióny eur, ktoré si bude tento nárokovat' v občianskoprávnom konaní od Úradu priemyselného vlastníctva SR...“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa, upravené v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, rozhodnutím Úradu priemyselného vlastníctva SR, sp. zn. PP 598-94/P 278971-I/137-2007 zo dňa 16. 11. 2007, ako aj rozhodnutím sp. zn. PP 598-94/P 278971-II/67-2009 zo dňa 09. 04. 2009, porušené bolo.

2. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 100.000,- €..., ktoré je Úrad priemyselného vlastníctva SR povinný vyplatiť na účet sťažovateľa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania, ktoré je Úrad priemyselného vlastníctva SR povinný zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, a to na účet právneho zástupcu sťažovateľa...“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy postupom úradu a jeho rozhodnutiami č. PP 598-94/P 278971-I/137-2007 zo 16. novembra 2007 a č. PP 598-94/P 278971-II/67-2009 z 9. apríla 2009.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

1. Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sa namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02). Uvedené platí v plnom rozsahu aj pre konanie v správnom súdnictve (obdobne II. ÚS 60/01, II. ÚS 142/02, II. ÚS 199/02).

Ak sa rozhodnutie správneho orgánu (bez ohľadu na jeho druh či formálne označenie) dotýka niektorého zo základných práv a slobôd (v tomto prípade práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy), jeho preskúmanie nesmie byť podľa čl. 46 ods. 2 ústavy vylúčené z právomoci všeobecných súdov bez ohľadu na ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a iných zákonov (III. ÚS 138/03).

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Podľa § 7 ods. 2 OSP v občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci... pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa § 244 ods. 1 OSP v správnom súdnictve preskúmajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

V zmysle ustanovenia § 247 ods. 1 OSP sa podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti tohto zákona postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Z citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že sťažovateľ bol oprávnený podať podľa § 244 v spojení s § 247 OSP žalobu o preskúmanie jednak zákonnosti postupu úradu, ako aj zákonnosti jeho rozhodnutí. Napokon sťažovateľ túto možnosť aj využil a žalobu podal. O nej rozhodoval krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 23 S 60/2009 a následne najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžh 1/2010. Všeobecné (správne) sudy rozhodnutie úradu z 9. apríla 2009 podľa § 250j ods. 2 písm. c) OSP zrušili, čím v konečnom dôsledku poskytli aj ochranu označenému základnému právu sťažovateľa vlastniť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy).

Hoci v rámci správneho súdnictva došlo k zrušeniu iba druhostupňového rozhodnutia úradu z 9. apríla 2009 a sťažovateľ sa sťažnosťou podanou ústavnému súdu domáha ochrany svojho základného práva aj vo vzťahu k rozhodnutiu úradu vydaného v prvom stupni (zo 16. novembra 2007), ktoré ostalo v tejto fáze konania nedotknuté, je potrebné konštatovať, že v zmysle poučenia uvedeného v rozhodnutí zo 16. novembra 2007 včas podaný rozklad má odkladný účinok, čo v podstate zachováva právny stav v sťažovateľovej veci v takej podobe, aká bola pred vydaním rozhodnutia o zrušení patentu.

Ústavný súd na základe uvedeného dospel k jednoznačnému záveru, že základnému právu sťažovateľa vlastniť majetok zaručenému v čl. 20 ods. 1 ústavy nepochybne poskytli ochranu všeobecné správne sudy a v ďalšom bude úlohou úradu, aby vo veci vrátenej mu na ďalšie konanie postupoval aj v súlade s ústanoprávnymi princípmi zabezpečujúcimi ochranu základných práv sťažovateľa.

Už spomenutý princíp subsidiarity (čl. 127 ods. 1 i. f. ústavy) umožňuje ústavnému súdu zásadne preskúmať iba právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej moci, ktorými sa rozhodlo o zákonnosti postupu orgánu verejnej správy, v okolnostiach daného prípadu by do

úvahy prichádzalo iba preskúmanie rozhodnutia správneho súdu, ktorý rozhodol vo veci v poslednom stupni, t. j. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžh 1/2010 zo 7. decembra 2010. Sťažovateľ však toto rozhodnutie vo svojej sťažnosti podanej ústavnému súdu nenamietal z racionálnych dôvodov, keďže toto rozhodnutie najvyššieho súdu (ako aj rozhodnutie krajského súdu) bolo v jeho prospech.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že právomoc správneho súdnictva v danej veci vo vzťahu k namietaným rozhodnutiam úradu vylučuje právomoc ústavného súdu, preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Ústavný súd zároveň poznamenáva, že jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ sťažnosťou podanou ústavnému súdu napádal iba rozhodnutia úradu č. PP 598-94/P 278971-I/137-2007 zo 16. novembra 2007 a č. PP 598-94/P 278971-II/67-2009 z 9. apríla 2009. Proti rozhodnutiu z 9. apríla 2009 sťažovateľ ešte v roku 2009 podal žalobu krajskému súdu o preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia. Ústavný súd preto nemal žiadnu pochybnosť o tom, že sťažovateľ už od roku 2009 mal vedomosť o prípadnom porušení jeho základných práv rozhodnutiami úradu. Sťažnosť však bola ústavnému súdu doručená až 4. apríla 2011. Je teda zrejmé, že od roku 2009 do podania sťažnosti ústavnému súdu 4. apríla 2011 nepochybne uplynula lehota dvoch mesiacov v zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd mohol sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako podanú oneskorene.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, neprichádzalo do úvahy rozhodovať o jeho ďalších požiadavkách (priznať mu finančné zadosťučinenie a náhradu trov právneho zastúpenia), rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, ku ktorému v prípade sťažovateľa nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011